

XVII.

B e t æ n k n i n g

over

Forflag til Lov om Lærlingeforholdet.

(Afgiven af Landstingets Udvalg den 8de Februar 1881).

Udvalget skal først udtale sin Paaffjæmselse af nærværende Lovforslags Forelæggelse, da det, efter at være blevet til Lov, vil bidrage til at afhjælpe et Savn, som stærkere og stærkere er blevet følt indenfor Haandværket siden Næringsfrihedens Indførelse. Med denne fulgte de tvungne Svendeprøvers Affjæmselse, der igjen bevirkede, at de tidligere Lærlingeforhold, hvis Diemed var de unge Menneskers fagmæssige Uddannelse til et saadant Maal, at de fattes istand til at aflægge Svendeprøven, tabte i Betydning og derfor ogsaa bleve forholdsvis sjældnere. Efter den tvungne Svendeprøves Affjæmselse maatte Distet om snarest muligt at erhverve Noget jævnlignende, der vilde arbejde i et Haandværk, utilbøielig til at indgaa en egentlig Lærekontrakt, idet han foretrak det ringere Maal af Uddannelse, som kunde erhverves paa anden Maade i kortere Tid fremfor den mere grundige og afsluttende Oplæring, som Lærlingeforholdet tilsigter.

Dernæst kunde det ikke være Andet, end at den stedfundne Forandring affødte en Fristelse for den viderekomne Lærling til at løbe af Læren i Utide og søge at gjøre sin alt erhvervede Uddannelse frugtbringende. Men derved var Mesteren udsat for at gaa glip af Lærlingens Arbejde netop paa en Tid, da det skulde yde ham Veberlag for de paa hans Uddannelse anvendte Offre, og denne Miskønt maatte atter gjøre Mesteren utilbøielig til at indlade sig paa at antage Lærlinge.

At den her antydede Tilbagegang i Lærlingeforholdene imidlertid ikke har været til Held for Haandværket, turde fra alle Sider være erkjendt, ikke blot hos os, men ogsaa andetsteds som i

Norge og Lystland. Men jo mere Manglerne i den bestaaende Tilstand ere blevne indlysende, desto stærkere har man ogsaa fra Haandværkerne egen Midte reist Kravet paa deres Afhjælpning. Som et dertil skikket Middel er i Særdeleshed fremhævet tvungne Svendeprøvers Sjenindsførelse. Saa langt har Regjeringen imidlertid i alt Fald endnu ikke ment at burde gaa, idet den ikke har fremlagt noget dertil sigtende Lovforslag, og under disse Omstændigheder har Udvalget heller ingen Anledning til at udtale sig om Spørgsmaalet, da det er paa det Rene med, at dertil sigtende Bestemmelser i høert Fald ikke bør indføres i nærværende Lovforslag. Derimod finder Udvalget udtrykkelig at burde fremhæve, at Lovgivningen, saa længe den ikke skider til at paahvde paasende Svendeprøver, kun vil kunne bidrage paa en forholdsvis underordnet Maade til bedre Tilstandes Indførelse, og at man heller ikke bør gjøre sig overdrevne Forestillinger om den Virkning, det foreliggende Lovforslag, naar det maatte blive til Lov, vil udvøse, idet den attraaede Reform først og fremmest maa beres frem af det private Initiativ, der atter maa sættes i Bevægelse af de vedkommende Parters bedre Indsigt og klarere Opfattelse af deres egen velforstaede Interesse. Mestrene bør indse, at det Offer, de bringe ved at oplære unge Mennesker paa den forhen sædvanlige Maade, tilfulde veberlægges derved, at de kun ad denne Vej i fornødent Maal kunne sikkere den kundige og dygtige Mebhjælp, uden hvilken de ikke paa en tilfredsstillende Maade kunne føre deres Fag frem. Og Forældre eller Værger, som ville anbringe unge Mennesker i et Haandværk, bør forstaa, at de ordentligvis kun ved at